

L'ANNÉE ÉPIGRAPHIQUE. *Revue des publications épigraphiques relatives à l'antiquité romaine*. Fondée en 1888 par René Cagnat, dirigée de 1936 à 1964 par Alfred Merlin. Année 1966 rédigée par Jean Gagé, Marcel Leglay, H.-G. Pflaum et Pierre Wullemier. Paris, Presses Universitaires de France, 1968, 221 p.

Cu fascicula aci anunțată, octogenara publicație întemeiată la sfârșitul secolului trecut de René Cagnat intră într-o nouă fază de existență, în care, cu mijloace materiale mai mari și cu o echipă redacțională sporită și ea, își propune să urmărească țelul din totdeauna al Anului epigrafic: informarea rapidă și cit mai completă a cercetătorilor despre ultimele descoperiri de inscripții privitoare la antichitatea romană.

Mijloacele materiale la care fac aluzie au fost puse la dispoziția redactorilor de marea editură « Presses Universitaires de France », care n-a preocupat sacrificiile pentru ca înfățișarea revistei să fie într-un totul la înălțimea așteptărilor: hrtie cretată, tipar ireproșabil, număr de pagini sporit — niciodată *Anul* nu s-a prezentat mai elegant și mai impunător. Cit privește echipa redacțională, ea cuprinde acum — alături de cei doi continuatori ai lui Merlin la conducerea publicației: Jean Gagé și Marcel Leglay — pe Hans-Georg Pflaum și pe Pierre Wullemier, conducători ai recent înființatei Asociații internaționale de epigrafie latină și epigrafiști ei înșiși de faimă internațională.

În asemenea condiții e ușor de prevăzut că, în noua-i ipostază, *L'année épigraphique* e menită unei cariere triumfale. De pe acum, modificările introduse în economia fasciculei 1966 nu pot fi decit aprobate cu căldură: un număr mai mare de texte puse la îndemina cititorului, un număr sporit de texte grecești *ad res Romanas pertinentes*, o atitudine critică față de textele stabilite de primii editori, în sfârșit — și mai ales — o atenție deosebită acordată comentariului. În această din urmă privință, se cuvin relevante îndeosebi discuțiile propografice în marginea unor inscripții noi, la originea cărora nu-i greu de ghicit competența excepțională a lui H.-G. Pflaum. Cititorul va găsi în ele nu numai deslușirile necesare pentru înțelegerea corectă a textelor, dar nu o dată și sugestii pentru ulterioare cercetări în aceeași direcție.

Am menționat înainte împrejurarea că numărul inscripțiilor reproduse în fascicula 1966 e mai mare decit oricând în trecut: *peste șase sute*. Aceasta ține, firește, în primul rând de activitatea în continuă creștere a epigrafiștilor de pretutindeni, dar și de hărnicia redactorilor, care au reușit să-și procure și să despoale un număr impresionant de publicații din lumea întreagă. Țările dunărene — și, printre ele, țara noastră — sînt îndeobște bine reprezentate. Surprinde, totuși, informația restrînsă despre contribuția românească la epigrafia Daciei: din lista periodicelor folosite lipsesc (ca să nu mai vorbesc de tipărituri anevoie accesibile) *Acta Musei Napocensis*, în care studiul inscripțiilor ține un loc important, și *Apulum*, anuarul harnicilor cercetători grupați în jurul Muzeului de antichități din Alba-Iulia.

Pe punctul de a încheia — cu urări de viață lungă pentru revistă și de muncă spornică pentru redactori —, fie-mi îngăduit să arăt că inscripția histriană pomenită la nr. 359 ca publicată de I. Stoian în *Latomus* 1965 a fost, în realitate, editată de mine în *BCH* 1962; tot așa, că, în decretul thiasişilor callatieni pentru Phileinos, produs sub nr. 368, în r. 6 al fragmentului B, lecțiunea $\kappa\alpha\rho\zeta$ $\lambda\theta\iota\omicron\nu$ e a lui Sauciuc-Săveanu; propria mea citire e $\kappa\alpha\tau'$ $\alpha\lambda\theta\iota\omicron\nu$ (*Studii clasice*, VIII, p. 89), așa cum — îndată după prima publicație — se grăbiseră să propună Pierre Roussel și Robert Flacelière în *Buletinul epigrafic* al anului 1936.

D. M. Pippidi